

Видавнича група «Наукові перспективи»

**Громадська організація
«Християнська академія педагогічних наук України»**

«Вісник науки та освіти»

***(Серія «Філологія», Серія «Педагогіка», Серія «Соціологія»,
Серія «Культура і мистецтво», Серія «Історія та археологія»)***

Випуск № 4(10) 2023

Київ – 2023

Publishing Group «Scientific Perspectives»

Public organization

"Christian Academy of Pedagogical Sciences of Ukraine"

"Bulletin of Science and Education"

*(Series" Philology ", Series" Pedagogy ", Series" Sociology ",
Series" Culture and Art ", Series" History and Archeology")*

Issue № 4(10) 2023

Kiev – 2023

**«Вісник науки та освіти (Серія «Філологія», Серія «Педагогіка», Серія «Соціологія», Серія «Культура і мистецтво», Серія «Історія та археологія»)»:
журнал. 2023. № 4(10) 2023. С. 898**

Рекомендовано до видавництва Президією громадської наукової організації «Всеукраїнська Асамблея докторів наук з державного управління» (Рішення від 01.05.2023, № 1/5-23)

Згідно наказу Міністерства освіти і науки України 10.10.2022 № 894 журналу присвоєні категорії "Б" із історії та археології (спеціальність - 032 Історія та археологія) та педагогіки (спеціальність - 011 Освітні, педагогічні науки)

Згідно наказу Міністерства освіти і науки України від 23.12.2022 № 1166 журналу присвоєна категорія Б з філології (спеціальність - 035 філологія).

Журнал видається за підтримки Інституту філософії та соціології Національної академії наук Азербайджану, громадської наукової організації «Всеукраїнська асоціація педагогів і психологів з духовно-морального виховання» та громадської наукової організації «Всеукраїнська асамблея докторів наук з державного управління»

Журнал публікує наукові розвідки з теоретичних та прикладних аспектів філології, соціології, науки про освіту, історії, археології, а також, культурології та мистецтвознавства з метою їх впровадження у сучасний науково-освітній простір.

Цільова аудиторія: вчені, лінгвісти, літературознавці, перекладачі, мистецтвознавці, культурознавці, педагоги, соціологи, історики, археологи, а також, інші фахівці з різних сфер життєдіяльності суспільства, де знаходить застосування тематика наукового журналу.

Журнал включено до міжнародної наукометричної бази Index Copernicus (IC), Research Bible, міжнародної пошукової системи Google Scholar.

Головний редактор: Гурко Олена Василівна - доктор філологічних наук, професор, завідувач кафедри англійської мови для нефілологічних спеціальностей Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара, (Дніпро, Україна).

Редакційна колегія:

- ✚ Александрова (Верба) Оксана Олександрівна – доктор мистецтвознавства, доцент, професор кафедри теорії музики Харківського національного університету імені І. П. Котляревського, (Харків, Україна)
- ✚ Вакулик Ірина Іванівна - кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри журналістики та мовної комунікації Національного університету біоресурсів і природокористування України (Київ, Україна)
- ✚ Волошенко Марина Олександрівна - кандидат педагогічних наук, доцент кафедри психології та соціальної роботи Державного університету "Одеська Політехніка" (Одеса, Україна)
- ✚ Вукілова Катерина Володимирівна – кандидат філологічних наук, доцент кафедри романо-германської філології та перекладу Білоцерківського національного аграрного університету (Біла Церква, Україна), доцент Дніпровського відділення центру наукових досліджень та викладання іноземних мов Національної академії наук України (Дніпро, Україна);
- ✚ Головня Алла Василівна - кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри англійської філології і перекладу Національного авіаційного університету (Київ, Україна)
- ✚ Ісайкіна Олена Дмитрівна - кандидат історичних наук, доцент, доцент кафедри історії та документознавства Національного авіаційного університету, член Спілки краєзнавців України (Київ, Україна)
- ✚ Колмикова Олена Олександрівна - кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри гуманітарних дисциплін Дунайського інституту Національного університету "Одеська морська академія" (Одеса, Україна)
- ✚ Котельницький Назар Анатолійович - кандидат історичних наук, доцент кафедри права Чернігівського інституту інформації, бізнесу та права Міжнародного науково - технічного університету імені академіка Юрія Бугая, член - кореспондент Центру українських досліджень Інституту Європи РАН (Чернігів, Україна)
- ✚ Кошетар Уляна Петрівна - кандидат історичних наук, доцент, доцент кафедри української мови та культури Національного авіаційного університету (Київ, Україна)
- ✚ Куриш Наталія Костянтинівна – кандидат педагогічних наук, заступник директора з науково-навчальної роботи, Інститут післядипломної педагогічної освіти Чернівецької області (Чернівці, Україна)
- ✚ Линтвар Ольга Миколаївна - кандидат філологічних наук, доцент кафедри англійської філології і перекладу Національного авіаційного університету (Київ, Україна)
- ✚ Литвинська Світлана Віталіївна - кандидат філологічних наук, доцент, завідувач кафедри української мови та культури Національного авіаційного університету, (Київ, Україна)

- ✦ Матійчин Ірина Мстиславівна – кандидат мистецтвознавства, доцент, доцент кафедри методики музичного виховання і диригування Навчально-наукового інституту музичного мистецтва Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка (Дрогобич, Україна)
- ✦ Матяш Ольга Іванівна - доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри алгебри і методики навчання математики Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського (Вінниця, Україна)
- ✦ Мацько Віталій Петрович - доктор філологічних наук, професор, професор кафедри української мови та літератури Хмельницької гуманітарно-педагогічної академії (Хмельницький, Україна)
- ✦ Михайленко Любов Федорівна - доктор педагогічних наук, доцент, доцент кафедри алгебри і методики навчання математики Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського (Вінниця, Україна)
- ✦ Михальчук Роман Юрійович - кандидат історичних наук, доцент, доцент кафедри всесвітньої історії Рівненського державного гуманітарного університету (Рівне, Україна)
- ✦ Мізюк Вікторія Анатоліївна – кандидат педагогічних наук, доцент, декан факультету управління, адміністрування та інформаційної діяльності Ізмаїльського державного гуманітарного університету (Ізмаїл, Україна)
- ✦ Міщенко Ірина Іванівна - кандидат мистецтвознавства, доцент, Заслужений працівник культури України, член Національної спілки художників України, доцент кафедри мистецтвознавчої експертизи Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв (Київ, Україна)
- ✦ Ніколаєв Микола Ілліч - доктор історичних наук, професор кафедри історії на методику її навчання Ізмаїльського державного гуманітарного університету (Одеса, Україна)
- ✦ Осова Ольга Олексіївна - доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри іноземної філології Комунального закладу «Харківська гуманітарно-педагогічна академія» Харківської обласної ради (Харків, Україна)
- ✦ Палічук Юрій Іванович – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри медицини катастроф та військової медицини Буковинського державного медичного університету (Чернівці, Україна)
- ✦ Потенко Людмила Олександрівна - кандидат філологічних наук, доцент, директор Черкаського інформаційно-учбового тренінгового центру Національного університету «Одеська юридична академія», доцент кафедри іноземних мов НУ «ОЮА», членкиня Центру українського-європейського наукового співробітництва (Одеса, Україна)
- ✦ Присяжнюк Олексій Миколайович - кандидат історичних наук, доцент кафедри всесвітньої історії та методології науки ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» (Одеса, Україна)
- ✦ Прокопович Лада Валеріївна - доктор філософських наук, професор кафедри культурології та філософії культури Національного університету «Одеська політехніка» (Одеса, Україна)
- ✦ Робак Ігор Юрійович - доктор історичних наук, професор, завідувач кафедри суспільних наук Харківського національного медичного університету (Харків, Україна)
- ✦ Руденко Юлія Анатоліївна - доктор педагогічних наук, доцент, доцент кафедри теорії і методики дошкільної освіти ДЗ "Південноукраїнський національний педагогічний університет імені к.д.ушинського (Одеса, Україна)
- ✦ Сидоренко Сергій Іванович - кандидат філологічних наук, доцент, завідувач кафедри англійської філології і перекладу Національного авіаційного університету (Київ, Україна)
- ✦ Січкаренко Галина Геннадіївна - доктор історичних наук, доцент, професор кафедри документознавства та інформаційної діяльності Державного університету телекомунікацій (Київ, Україна)
- ✦ Скляр Ірина Олександрівна - кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри української філології, доцент кафедри світової літератури Горлівського інституту іноземних мов ДВНЗ Донбаський Державний педагогічний університет, постдокторант(м. Дніпро, Україна)
- ✦ Степанова Наталія Михайлівна - кандидат філософських наук, доцент, доцент кафедри дошкільної освіти, заступник з науки директора ННІ педагогічної освіти, соціальної роботи і мистецтва Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького (Черкаси, Україна)
- ✦ Супрун Володимир Миколайович – доктор філологічних наук, доцент, професор кафедри журналістики та українознавства Національного університету водного господарства та природокористування (Рівне, Україна)
- ✦ Тележкіна Олеся Олександрівна - доктор філологічних наук (спеціальність "Українська мова"), доцент, професор кафедри мовної підготовки, педагогіки та психології Харківського національного університету міського господарства імені О. М. Бекетова, (Харків, Україна)
- ✦ Толочко Світлана Вікторівна – доктор педагогічних наук, професор, головний науковий співробітник лабораторії позашкільної освіти Інституту проблем виховання Національної академії педагогічних наук України (Київ, Україна)
- ✦ Хитровська Юлія Валентинівна - доктор історичних наук, професор, професор кафедри історії факультету соціології і права Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського» (Київ, Україна)
- ✦ Чікарькова Марія Юріївна - доктор філософських наук (спец. "філософія культури"), професор кафедри філософії та культурології Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича (Чернівці, Україна)
- ✦ Шандра Наталія Андріївна - кандидат педагогічних наук, доцент кафедри іноземних мов для природничих факультетів Львівського національного університету імені Івана Франка (Львів, Україна)
- ✦ Шеремет Інеса Володимирівна - кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри медикобіологічних та валеологічних основ охорони життя і здоров'я Національного педагогічного університету ім. М. П. Драгоманова (Київ, Україна)
- ✦ Шологон Лілія Іванівна - доктор історичних наук, доцент, професор кафедри історії Центральної та Східної Європи і спеціальних галузей історичної науки Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (Івано-Франківськ, Україна)
- ✦ Щербак Олена Володимирівна - кандидат філологічних наук, старший викладач кафедри прикладної лінгвістики Національного університету кораблебудування імені адмірала Макарова (Миколаїв, Україна)
- ✦ Янкович Олександра Іванівна - доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри педагогіки і методики початкової та дошкільної освіти Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка (Тернопіль, Україна)
- ✦ Ярослав Сирник - доцент кафедри етнології та культурної антропології Вроцлавського університету (Вроцлав, Польща)

Статті розміщені в авторській редакції. Відповідальність за зміст та орфографію поданих матеріалів несуть автори.

ЗМІСТ

СЕРІЯ «ФІЛОЛОГІЯ»

- Lipisovetska O.M., Levrenchuk T.S., Malchenko M.S.** 16
*DIE HAUPTTHEMA DES DRAMAS «FURCHT UND ELENDE
DES DRITTEN REICHS» – DAS THEMA DER ANGST*
- Zaitseva M.O.** 24
*LINGUISTIC BASIS OF PRODUCING A COGNITIVE BIAS IN
COURTROOM DISCOURSE: ILLUSORY CORRELATION-
AFFIRMATIVE ACTION-REVERSE DISCRIMINATION*
- Абабілова Н.М., Волкова В.О.** 37
*ОСОБЛИВОСТІ РЕАЛІЗАЦІЇ ДІЄПРИКРЕТНИКОВИХ
КОНСТРУКЦІЙ В УКРАЇНСЬКОМУ ПЕРЕКЛАДІ РОМАНУ
Д.БРАУНА «КОД ДА ВІНЧІ»*
- Бахшієва Улькар Ельман гизи д** 49
*КАЗКОВІ СЮЖЕТИ ТА ОБРАЗИ ПОВ'ЯЗАНІ З
ТЮРКСЬКОЮ ЕПІЧНОЮ ТРАДИЦІЮ У ПОЕМІ «СІМ
КРАСАВИЦЬ» НИЗАМИ ГЯНДЖАВІ*
- Бернацька С.М.** 62
*РОЛЬ І ВПЛИВ ІНТЕРНЕТ-КОМУНІКАЦІЇ НА СУЧАСНУ
КУЛЬТУРУ МОВЛЕННЯ*
- Гембарук О.В.** 76
*ВЕРБАЛІЗАЦІЯ КОНЦЕПТУ 'ДОЛЯ' У ПОЕЗІЇ ЛЕСІ
УКРАЇНКИ*
- Гоцинець І.Л.** 84
*ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ СМАРТФОНІВ НА
ЗАНЯТТЯХ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ*
- Клименко Л.В., Матвієнко А.П.** 96
*ЕВФЕМІЗАЦІЯ ТЕМИ ВІЙНИ В УКРАЇНІ У ФРАНЦУЗЬКИХ
ЗМІ: ЛІНГВОПРАГМАТИЧНИЙ АСПЕКТ*

- Личук С.В.** 107
*НАЗВИ НАРОДНИХ ФІТОНІМІВ У ГОВІРКАХ ПОКУТТЯ
(На матеріалі говірок сіл Стецева і Стецівка Коломийського
району Івано-Франківської області, Україна)*
- Лугова Д.В.** 118
*АНТРОПОНІМІЧНІ УПОДОБАННЯ МЕШКАНЦІВ
м. ЗАПОРІЖЖЯ 2018-2022 рр.*
- Мельник І.В.** 127
*ОСОБЛИВОСТІ РЕАЛІЗАЦІЇ СТРАТЕГІЇ ШАНТАЖУ У
ПРОВОКАЦІЙНОМУ МОВЛЕННІ*
- Мішеніна Т.М.** 141
*СИНЕСТЕЗІЙНІ КОРЕЛЯТИ ГЛЮТОНІЧНИХ Й
ОДОРАТИВНИХ НАЙМЕНУВАНЬ В ІМПРЕСІОНІСТИЧНОМУ
ПИСЬМІ МИКОЛИ ХВИЛЬОВОГО*
- Птушка А.С.** 157
*КУЛЬТУРА ПРОФЕСІЙНОГО СПІЛКУВАННЯ ФАХІВЦЯ-
ФІЛОЛОГА З ПРЕДСТАВНИКАМИ АНГЛОМОВНИХ КРАЇН*
- Сизоненко Н.М., Антонюк М.А.** 169
*ЛІНГВАЛЬНА РЕПРЕЗЕНТАЦІЯ ЛЕКСИКО-СЕМАНТИЧНИХ
ГРУП КРАЇНА-ВОРОГ, ВОРОЖІ ВІЙСЬКА, ОЧІЛЬНИК
КРАЇНИ-ВОРОГА В ПУБЛІЦИСТИЧНО-ПОЛІТИЧНОМУ
ДИСКУРСІ*
- Степаненко О.К., Волошина В.В., Медвідь Н.С.** 181
*ІНТЕРНЕТ-ЛІНГВІСТИКА ЯК НОВИЙ НАПРЯМ У
МОВОЗНАВСТВІ*
- Явдошук А.А.** 192
*ПОРІВНЯЛЬНО-ІСТОРИЧНЕ МОВОЗНАВСТВО: ВИТОКИ
ТА ПРИНЦИПИ*
- Янковець О.В.** 204
*КОМПАРАТИВНИЙ АНАЛІЗ ЛЕКСИКО-СТИЛІСТИЧНИХ
ОСОБЛИВОСТЕЙ ПРОМОВ ПРЕМ'ЄР-МІНІСТРІВ
ВЕЛИКОБРИТАНІЇ В КОНТЕКСТІ РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ
ВІЙНИ*

СЕРІЯ «ПЕДАГОГІКА»

- Dyrda I.A., Maloivan M.V., Tomilina A.O.** 213
*THE PECULIARITIES HEADLINES IN ENGLISH DISCOURSE
THROUGH THE EXAMPLES FROM DAILY MAIL AND THE
NEW YORKER*
- Havran M.I., Krokhmalna Z.S.** 227
*THE SIGNIFICANCE OF DEVELOPING INTERNATIONAL
RELATIONS SPECIALITY IN HIGHER EDUCATION
INSTITUTIONS OF UKRAINE AND POLAND*
- Kuleshova K.I.** 240
*FOREIGN LANGUAGE TEACHING IN THE CONDITIONS OF
DISTANCE EDUCATION*
- Movmyga N.E., Polezhaieva O.V., Gyrenko I.V.** 249
*USE OF STEM TECHNOLOGIES IN THE EDUCATIONAL
PROCESS IN THE TRAINING OF TECHNICAL PROFILE
SPECIALISTS*
- Shevelova-Harkusha N.V.** 267
*PECULIARITIES OF THE USE OF MODERN TECHNOLOGIES
IN TEACHING ENGLISH TO FUTURE MARINE SPECIALISTS*
- Атаманчук М.О., Довгопола Л.І.** 278
*ВИКОРИСТАННЯ Е-ПЛАТФОРМИ «MOZAIK EDUCATION»
У НАВЧАННІ БІОЛОГІЇ ЗА УМОВ ДИСТАНЦІЙНОЇ ОСВІТИ*
- Бацуровська І.В.** 291
*МАСОВІ ВІДКРИТІ ДИСТАНЦІЙНІ КУРСИ В ПІДГОТОВЦІ
ФАХІВЦІВ З ЕЛЕКТРИЧНОЇ ІНЖЕНЕРІЇ*
- Безкровний О.В.** 304
*ІНДИВІДУАЛІЗАЦІЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ ЗДОБУВАЧІВ
ВИЩОЇ ОСВІТИ В СУЧАСНИХ УМОВАХ РОЗВИТКУ
ВИЩОЇ ОСВІТИ*
- Бержанір А.Л.** 314
*ФІЛОСОФСЬКО-ДІАЛЕКТИЧНІ ЗАСАДИ ПІДГОТОВКИ
ЗДОБУВАЧІВ РНД ПРОГРАМ ДО ІННОВАЦІЙНОЇ
ДІЯЛЬНОСТІ*

- Білер О.С., Павлушенко Н.М., Парфілова С.Л.** 324
*КРОСДИСЦИПЛІНАРНІ УРОКИ В ОСВІТНІЙ СИСТЕМІ
ПОЧАТКОВІЙ ОСВІТИ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ*
- Богдан Т.В.** 339
*ОСОБЛИВОСТІ ТРИВОЖНОСТІ У СТАРШИХ ШКОЛЯРІВ,
ЩО ПЕРЕБУВАЮТЬ НА ДИСТАНЦІЙНІЙ ФОРМІ НАВЧАННЯ*
- Бондаренко Г.М., Курганнікова О.О., Носач О.О.** 352
*КОМП'ЮТЕРНЕ НАВЧАННЯ ЯК ДОПОМІЖНА
ТЕХНОЛОГІЯ ПРИ ВИКЛАДАННІ ПРАКТИКИ УСНОГО ТА
ПИСЕМНОГО АНГЛІЙСЬКОГО МОВЛЕННЯ*
- Вишнівська Н.В., Сокаль М.А., М'ягкоход Н.М.,
Бондаренко Л.С., Височан Л.М.** 365
*ОСОБЛИВОСТІ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ
ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ ПІД ЧАС ВОЄННИХ ДІЙ В
УКРАЇНІ*
- Водяхін Є.В.** 378
*КУЛЬТУРОЛОГІЧНИЙ ВПЛИВ СИСТЕМИ МУЗИЧНО-
РИТМІЧНОГО ВИХОВАННЯ ЕМІЛЯ ЖАКА-ДАЛЬКРОЗА
НА ФОРМУВАННЯ НОВОГО АКТОРА В ТЕАТРІ «БЕРЕЗІЛЬ»*
- Гевко О.І., Романишина Л.М., Мірошніченко В.І.** 390
*ФОРМУВАННЯ ГРОМАДЯНСЬКОЇ СВІДОМОСТІ СТУДЕНТІВ
ТЕХНІЧНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ НА ЗАНЯТТЯХ З
ГУМАНІТАРНИХ ДИСЦИПЛІН*
- Головко О.Я.** 401
*РОЛЬ КОМУНІКАТИВНОГО ПІДХОДУ У РОЗВИТКУ
ІНШОМОВНОЇ ГРАМАТИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ*
- Гончар Л.В., Яценко Л.В.** 414
*ДІАГНОСТИКА РІВНІВ ГОТОВНОСТІ УЧНІВСЬКОЇ МОЛОДІ
ДО МАЙБУТНЬОГО СІМЕЙНОГО ЖИТТЯ*
- Гришко С.В., Прохорова Л.А., Непша О.В., Зав'ялова Т.В.** 424
*ФОРМУВАННЯ ЕКОЛОГІЧНОЇ КУЛЬТУРИ МАЙБУТНІХ
УЧИТЕЛІВ ГЕОГРАФІЇ ПІД ЧАС ВИВЧЕННЯ КУРСІВ
«ГЕОГРАФІЯ МАТЕРИКІВ І ОКЕАНІВ» ТА «ФІЗИЧНА
ГЕОГРАФІЯ УКРАЇНИ» В ЗАКЛАДІ ВИЩОЇ ОСВІТИ*

- Добровольська Н.Л.** 437
*ФОРМУВАННЯ ІНШОМОВНИХ ГРАМАТИЧНИХ НАВИЧОК
У СТУДЕНТІВ МОВНИХ ВУЗІВ ЗА ДОПОМОГОЮ
МУЛЬТИМЕДІЙНИХ ПРОГРАМ*
- Єрмак Т.М.** 448
*ФОРМУВАННЯ ЛІДЕРСЬКИХ НАВИЧОК УЧНІВ ЗАСОБАМИ
ПРОЄКТНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ*
- Желанова В.В.** 459
КЛЮЧОВІ ВІХИ ГЕНЕЗИ МУЗИЧНОЇ ОСВІТИ В КИТАЇ
- Захарін С.В.** 469
*ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ГІБРИДНОГО ОСВІТНЬОГО
ПРОЦЕСУ У ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ*
- Карбованець О.І., Куруц Н.В., Демчинська М.І., Ловас П.С.** 479
*ДЕЯКІ АСПЕКТИ ТРАНСФОРМАЦІЇ СУЧАСНОЇ БІОЛОГІЧНОЇ
ОСВІТИ ТА НАУКИ УКРАЇНИ: ПРОГНОЗ ОСВІТНІХ
ТЕНДЕНЦІЙ, ІННОВАЦІЙНІ ПІДХОДИ*
- Кашина Г.С., Писаренко Н.В., Бараник З.П., Громоздова Л.В.,
Дербеньова Я.В.** 494
*ТЕОРЕТИЧНІ ТА МЕТОДИЧНІ ПІДХОДИ ДО ФОРМУВАННЯ
ЗМІСТУ ТА СТРУКТУРИ ПРОФЕСІЙНО ОРІЄНТОВАНИХ
ДИСЦИПЛІН ПІД ЧАС ПІДГОТОВКИ МЕНЕДЖЕРІВ І
МАРКЕТОЛОГІВ ТУРИСТИЧНИХ ПОСЛУГ*
- Крижановська Т.І., Крусь О.П.** 509
*ВИКЛАДАННЯ МУЗИКО-ТЕОРЕТИЧНИХ ДИСЦИПЛІН
ЗАСОБАМИ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ*
- Кульчицький В.Й.** 519
*РОЛЬ ГРОМАДСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ ПОЛЬЩІ У
ВІЙСЬКОВО-ПАТРІОТИЧНОМУ ВИХОВАННІ МОЛОДІ:
РЕТРОСПЕКТИВНИЙ АНАЛІЗ*
- Лаврова І.І., Сараєва О.В.** 530
*ВИВЧЕННЯ ІСТОРІЇ КУЛЬТУРИ ЧЕРЕЗ ІГРОВІ
ТЕХНОЛОГІЇ*

- Маленко Я.В., Кабак О.М.** 539
ЕКОЛОГІЧНА КУЛЬТУРА: ЗАГАЛЬНА ПРОБЛЕМАТИКА Й АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ
- Матвєєва О.О.** 554
ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМП'ЮТЕРНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НА УРОКАХ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА
- Матіяш В.В., Швець І.Б., Лановенко - Мельник Н.В.** 570
ОСОБЛИВОСТІ НАЦІОНАЛЬНО-ПАТРІОТИЧНОГО ВИХОВАННЯ В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ ЗАСОБАМИ ІНТЕРАКТИВНИХ ТЕХНОЛОГІЙ
- Мисник Т.Г., Аранчій В.І.** 586
МІСЦЕ І РОЛЬ СТУДЕНТСЬКОГО САМОВРЯДУВАННЯ В ЖИТТІ ТА УПРАВЛІННІ ЗАКЛАДАМИ ВИЩОЇ ОСВІТИ
- Мотика С.М.** 594
УСПІШНІСТЬ КЕРІВНИКА ВІЙСЬКОВОГО ЗАКЛАДУ ОСВІТИ: ПРОФЕСІЙНИЙ ТА ОСОБИСТІСНИЙ АСПЕКТИ
- Новак Г.Е.** 606
МОДЕЛЬ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ БАКАЛАВРІВ ПРИРОДНИЧИХ НАУК В КОНТЕКСТІ НАСТУПНОСТІ МІЖ ПОЧАТКОВОЮ ТА СЕРЕДНЬОЮ ЛАНКАМИ ОСВІТИ
- Павленко Г.П., Шарлай Н.М., Коковська О.В.** 618
ЕФЕКТИВНЕ ФОРМУВАННЯ МЕДИКО-ПЕДАГОГІЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ У МАЙБУТНІХ ЛІКАРІВ
- Пак А.** 629
ФОРМУВАННЯ МЕДІА-ОСВІЧЕНОСТІ МАЙБУТНІХ ВЧИТЕЛІВ КОРЕЙСЬКОЇ МОВИ В УКРАЇНІ
- Писарчук О.Т., Жаркова І.І., Ратушняк Н.О., Чайка В.М., Янкович О.І.** 642
ІННОВАЦІЇ В ПРОФЕСІЙНІЙ ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ ВИХОВАТЕЛІВ В УМОВАХ ВІЙНИ
- Поліщук Т.В., Возносименко Д.А., Рудницький С.О.** 653
ФОРМУВАННЯ МАТЕМАТИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ СТУДЕНТІВ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ ПРОФЕСІЙНА ОСВІТА «ХАРЧОВІ ТЕХНОЛОГІЇ» У ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ КУРСУ «ВИЩА МАТЕМАТИКА»

- Помирча С.В., Ішутіна О.Є., Носач А.М.** 665
*СТОРИТЕЛІНГ ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ МОНОЛОГІЧНОГО
МОВЛЕННЯ ЗДОБУВАЧІВ ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ*
- Родіонов П.Ю., Родіонова О.В.** 674
*ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ
ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ*
- Синишина Ю.А.** 688
*МЕТОДИ ТА ЗАСОБИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ
ВИКЛАДАННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ У ВИЩІЙ ШКОЛІ*
- Степаненко О.К., Хренова В.В., Ступеньков С.О.** 697
*НОВІ ГОРИЗОНТИ РОЗВИТКУ ПЕДАГОГІЧНОЇ НАУКИ
(УКРАЇНСЬКИЙ КЕЙС)*
- Толочко С.В.** 710
*ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ ФОРМУВАННЯ КОМПЕТЕНТНОСТІ
ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ: ВІД ГЕЙМІФІКАЦІЇ ДО ПРОЄКТНОЇ
ДІЯЛЬНОСТІ*
- Трускавецька І.Я.** 726
*РОЗВИТОК КРЕАТИВНОГО МИСЛЕННЯ У ПРОФЕСІЙНІЙ
ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ БІОЛОГІЇ ТА ОСНОВ
ЗДОРОВ'Я ШЛЯХОМ ВИКОРИСТАННЯ ЕЛЕМЕНТІВ STEM-
ОСВІТИ*
- Фотинюк В.Г.** 736
*ОБГРУНТУВАННЯ МОДЕЛІ ЗДІЙСНЕННЯ ЗДОРОВОГО
ОБРАЗУ ЖИТТЯ СТУДЕНТІВ (ВОЗ) З ВИКОРИСТАННЯМ
ОСВІТНИХ СТРАТЕГІЙ*
- Хоміцька В.М., Павлюк І.С., Гацко О.В., Гнутова Н.П.** 748
*МОТИВАЦІЯ ДО ЗАНЯТЬ СПОРТОМ НА ПОЧАТКОВОМУ
ЕТАПІ СПОРТИВНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ*

СЕРІЯ «ІСТОРІЯ ТА АРХЕОЛОГІЯ»

- Бурлак Ю.В.** 756
ІСТОРІЯ МАС-МЕДІА В УКРАЇНІ

- Довгулич С.І.** 762
КУРС ПОЛЬЩІ НА РЕАЛІЗАЦІЮ КОПЕНГАГЕНСЬКИХ КРИТЕРІЇВ В ЕКОНОМІЧНІЙ СФЕРІ В 1989-2004 РР.
- Казаков Г.І.** 775
ТОРГОВО-ЕКОНОМІЧНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО США ТА НІМЕЦЬКОЇ ІМПЕРІЇ НА ПОЧАТКУ ХХ ст. (1900-1914 рр.)
- Курганський Д.Р.** 788
ГОЛОВНІ НАПРЯМИ ДІЯЛЬНОСТІ УКРАЇНСЬКОЇ ДІАСПОРИ КАНАДИ І США З ЗАХИСТУ НАЦІОНАЛЬНИХ ІНТЕРЕСІВ УКРАЇНИ 2014 – 2015 РР.
- Петраш А.І.** 803
ТОВАРИСТВО ІСУСА І КОНСОЛІДАЦІЯ МАРІЙСЬКИХ СОДАЛІЦІЙ У ЛЬВІВСЬКІЙ АРХІДІЄЦЕЗІЇ В КІНЦІ ХІХ – НА ПОЧАТКУ ХХ СТ.
- Руднік Д.Г.** 817
ДО ПИТАННЯ ПРО РЕФОРМУ ПРУССЬКОГО ВИБОРЧОГО ПРАВА У КІНЦІ ХІХ – НА ПОЧАТКУ ХХ СТ.
- Філінюк А.Г., Клімчук Ю.А.** 830
ПРОБЛЕМИ РЕАЛІЗАЦІЇ ТРАНСНАЦІОНАЛЬНОГО ПІДХОДУ ДО ВИКЛАДАННЯ ВІТЧИЗНЯНОЇ ІСТОРІЇ В НУШ: НА ПРИКЛАДІ ВИВЧЕННЯ УЧАСТІ УКРАЇНЦІВ У ЄВРОПЕЙСЬКОМУ РУСІ ОПОРУ В РОКИ ДРУГОЇ СВІТОВОЇ ВІЙНИ
- Хоменко П.П.** 850
ПОЛЬСЬКА ПОЛІТИЧНА ЕЛІТА ТА РОСІЙСЬКА АГРЕСІЯ 1792 РОКУ
- Швець М.В.** 861
РОЛЬ СТИСЛИХ НАУК У ПІДРУЧНИКУ СТЕПАНА БАЛЕЯ "НАРИС ЛЬОГІКИ"
- Юй Сяосюе** 872
РОЗВИТОК УКРАЇНСЬКО-КИТАЙСЬКИХ КУЛЬТУРНИХ ВЗАЄМИН У 1950-1960-Х РОКАХ

СЕРІЯ «КУЛЬТУРА І МИСТЕЦТВО»

Кундис Р.Ю., Лавриненко С.О., Никорович І.Ю., 885
Машгалер І.І., Тіщенко О.М.
ВИКЛАДАННЯ ХОРЕОГРАФІЇ У ВИЩІЙ ШКОЛІ В
УМОВАХ СЬОГОДЕННЯ

УДК 378:018.43:004.738.5

[https://doi.org/10.52058/2786-6165-2023-4\(10\)-365-377](https://doi.org/10.52058/2786-6165-2023-4(10)-365-377)

Вишнівська Наталія Володимирівна кандидат педагогічних наук, старший викладач кафедри початкової освіти, Київський університет імені Бориса Грінченка, м. Київ, бульвар Ігоря Шамо, 18/2, <https://orcid.org/0000-0001-7509-2841>

Сокаль Марія Анатоліївна кандидат філологічних наук, доцент, завідувач кафедри слов'янського мовознавства, Державний заклад "Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.Д. Ушинського", м. Одеса, вул. Староportoфранківська, 26, <https://orcid.org/0000-0001-9274-7651>

М'ягкоход Наталія Миколаївна викладач вищої кваліфікаційної категорії, викладач-методист філологічних дисциплін, Комунальний заклад «Балтський педагогічний фаховий коледж», м. Балта, вул. Шевченка, 2

Бондаренко Людмила Сергіївна викладач вищої кваліфікаційної категорії, викладач-методист дисциплін математичного циклу, Комунальний заклад «Балтський педагогічний фаховий коледж», м. Балта, вул. Шевченка, 2

Височан Леся Михайлівна доктор педагогічних наук, професор кафедри початкової освіти, Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника, м. Івано Франківськ, <https://orcid.org/0000-0002-8978-5005>

ОСОБЛИВОСТІ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ ПІД ЧАС ВОЄННИХ ДІЙ В УКРАЇНІ

Анотація. У статті визначено головні особливості підготовки майбутніх учителів початкових класів під час воєнних дій в Україні. Зазначено, що підготовка майбутніх учителів початкових класів відбувається на основі Концепції «Нової української школи» та Державного стандарту початкової освіти. Визначено, що підготовка майбутніх вчителів початкових класів в умовах війни відбувається з допомогою дистанційної форми навчання та інформаційно-

комунікаційних технологій. Обґрунтовано, що інформаційно-комунікаційні технології – це сукупність різноманітних методів, навчальних процесів і програмно-технічних засобів, які інтегровані в освіту задля збирання, обробки, зберігання, розповсюдження, демонстрації та використання даних в інтересах їх користувачів; а інноваційне навчання – це зорієнтована на динамічні зміни в навколишньому світі освітня діяльність, яка ґрунтується на розвитку різноманітних форм мислення, творчих здібностей, високих соціально-адаптаційних можливостей особистості майбутнього вчителя. Акцентовано увагу на тому, що важливого значення набувають одразу кілька напрямів навчання під час війни: реалізація якісної освітньої діяльності студентів у процесі формування їх професійних навичок; інтеграція цифрових інструментів, які дозволяють повною мірою реалізувати та виконати перший напрям і є передумовою для іншого, не менш важливого в сучасних умовах: забезпечення та підтримання мотивації студентів під час дистанційного навчання. Розглянуто основні соціальні сервіси Інтернету, які допомагають викладачам та здобувачам вищої освіти під час дистанційного навчання, а саме: соціальні пошукові системи; засоби для збереження закладок; соціальні сервіси збереження мультимедійних ресурсів; мережеві щоденники (блоги); карти знань. Зроблено висновок, що головною особливістю підготовки майбутніх учителів початкових класів під час воєнних дій в Україні є дистанційне навчання. Ще однією із особливостей є те, що під час дистанційного навчання активно використовується мережа Інтернет, а також різні освітні платформи та цифрові додатки.

Ключові слова: дистанційне навчання, майбутні учителі початкових класів, війна, Інтернет.

Vyshnivska Nataliia Volodymyrivna Candidate of Pedagogical Sciences, Senior Lecturer of the Department of Primary Education, Borys Grinchenko Kyiv University, Bulvarno-Kudryavska St., 18/2, Kyiv, <https://orcid.org/0000-0001-7509-2841>

Sokal Mariia Anatoliivna Candidate of Philological Sciences (PhD in Philology), Associate Professor, Head of the Department of Slavic Linguistics, The State institution «South Ukrainian National Pedagogical University named after K. D. Ushynsky», Staroportofrankovskaya St., 26, Odesa, <https://orcid.org/0000-0001-9274-7651>

Miahkokhod Natalia Mykolaivna Teacher of the Highest Professional Grade, Teacher-Methodist of the Philological Disciplines at the Municipal Institution «Balta Pedagogical Professional College», Shevchenko St., 2, Balta

Bondarenko Liudmyla Serhiyivna Teacher of the Highest Professional Grade, Teacher-Methodist of the Mathematical Disciplines at the Municipal Institution «Balta Pedagogical Professional College», Shevchenko St., 2, Balta

Vysochan Lesya Mykhailivna Doctor of Pedagogical Sciences, Professor of the Department of Primary Education of Vasyl Stefanyk Prykarpattia National University, Ivano-Frankivsk, <https://orcid.org/0000-0002-8978-5005>

PECULIARITIES OF TRAINING FUTURE PRIMARY SCHOOL TEACHERS DURING MILITARY OPERATIONS IN UKRAINE

Abstract. The article identifies the main features of the training of future primary school teachers during the military operations in Ukraine. It is noted that the training of future primary school teachers is based on the Concept of the "New Ukrainian School" and the State Standard of Primary Education. It has been determined that the training of future primary school teachers in wartime is carried out through distance learning and information and communication technologies. It is substantiated that information and communication technologies are a set of various methods, educational processes and software and hardware tools that are integrated into education for the collection, processing, storage, distribution, demonstration and use of data in the interests of their users; and innovative learning is an educational activity focused on dynamic changes in the world around us, based on the development of various forms of thinking, creativity, high social and adaptive capabilities of the future teacher's personality. It is emphasized that several areas of education during the war are of great importance: the implementation of high-quality educational activities of students in the process of forming their professional skills; integration of digital tools that allow to fully realize and fulfill the first direction and are a prerequisite for another, no less important in modern conditions: ensuring and maintaining student motivation during distance learning. The main social services of the Internet that help teachers and students in distance learning are considered, namely: social search engines; bookmarking tools; social services for saving multimedia resources; online diaries (blogs); knowledge maps. It is concluded that the main feature of the training of future primary school teachers during the military operations in Ukraine is distance learning. Another feature is that the Internet, as well as various educational platforms and digital applications, are actively used in distance learning.

Keywords: distance learning, future primary school teachers, war, Internet.

Постановка проблеми. Зміни, які відбуваються в системі вищої освіти, сучасні економічні та соціальні реалії життя українського суспільства, вступ нашої держави до європейського освітнього простору поставили перед закладами вищої освіти нові завдання, які спрямовані на формування та розвиток сучасних учителів початкових класів. Сучасні методи навчання, які впроваджуються в українських вишах спрямовані на підготовку компетентного у всіх сферах учителя, який матиме здібності компетентно розв'язувати завдання та питання, які виникають в ході професійної діяльності. Навчання учнів початкової школи відбувається на засадах компетентнісного підходу який покладено в основу Концепції «Нової української школи» та Державний стандарт початкової освіти. Україна зіштовхнулася з новим глобальним викликом, який через початок війни призвів до пошуку нової методології підготовки майбутніх учителів початкових класів. А отже, гостро постала потреба у швидкій переорієнтації науково-педагогічних працівників до впровадження інформаційно-комунікативних технологій в освітній процес у закладах вищої освіти.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідження поставленою нами проблематики дозволило виявити, що Ю. Бойчук, О. Дубасенюк, І. Зязюн, Л. Рибалко, І. Хижняк, І. Шумілова займалися дослідженням проблем, які виникають під час підготовки майбутнього вчителя. Питанням організації педагогічної взаємодії в освітньому процесі присвячено роботи: О. Буздуган, О. Киричук, М. Лісіна. Велика увага досліджуваної проблематики приділялася у роботах: Л. Даниленко, Н. Дудник, С. Подмазіна, М. Чепіля. І. Бойко, Л. Мартинець, М. Михайличенко досліджували особливості актуалізації та реалізації інноваційного потенціалу вчителів в сучасних освітніх умовах. У наукових студіях І. Бабіна, Л. Василенка, О. Касьянова розглядалися специфічні аспекти управління інноваційними процесами в системі освіти. В. Журавльов та В. Загвязинський розкрили загальні особливості педагогічних інноваційних явищ.

Мета статті полягає у визначенні основних особливостей підготовки майбутніх учителів початкових класів під час воєнних дій в Україні.

Виклад основного матеріалу. Впровадження інноваційних підходів у вищій педагогічній освіті детермінує необхідність оновлення теоретичних і методичних засад ступеневої підготовки майбутніх учителів початкових класів, що сприяє підвищенню їх статусу, здатності й готовності до виконання складних специфічних для початкової школи педагогічних функцій, виявлення того потенціалу, який забезпечує

ефективність праці вчителя Нової української школи [1, с. 32].

Новий Професійний стандарт втілює сучасний підхід до визначення переліку та опису загальних і професійних компетентностей учителя відповідно до європейських стандартів. До загальних компетентностей увійшли громадянська, соціальна, культурна, лідерська та підприємницька. До переліку професійних компетентностей віднесені: мовно-комунікативна; предметно-методична; інформаційно-цифрова; психологічна; емоційно-етична; педагогічне партнерство; інклюзивна; здоров'язбережувальна; проєктувальна; прогностична; організаційна; оцінювально-аналітична; інноваційна; рефлексивна; здатність до навчання впродовж життя [2].

Професійна компетентність – це виконання своїх професійних обов'язків під час діяльності, яке базується на широкому наборі професійно-психологічних знань, умінь і навичок, а також особистісних якостей, які сприяють розв'язанню професійних завдань [3, с. 50].

З початком війни постало питання, як забезпечити повноцінний розвиток та підготовку майбутніх учителів початкових класів, щоб забезпечити максимальну орієнтацію на Концепцію «Нової української школи», Державний стандарт. Саме тут на допомогу викладачам прийшли засоби ІКТ (інформаційно-комунікаційні технології) та інноваційне навчання.

Інформаційно-комунікаційні технології (ІКТ, від англ. Information and communications technology, ICT) – часто використовується як синонім до інформаційних технологій (ІТ), хоча ІКТ це загальніший термін, який підкреслює роль уніфікованих технологій та інтеграцію телекомунікацій (телефонних ліній та бездротових з'єднань), комп'ютерів, підпрограмного забезпечення, програмного забезпечення, накопичувальних та аудіовізуальних систем, які дозволяють користувачам створювати, одержувати доступ, зберігати, передавати та змінювати інформацію. Іншими словами, ІКТ складається з ІТ, а також телекомунікацій, медіа-трансляцій, усіх видів аудіо і відео-обробки, передачі, мережевих функцій управління та моніторингу [4, с. 5].

Отже, ми вважаємо, що інформаційно-комунікаційні технології – це сукупність різноманітних методів, навчальних процесів і програмно-технічних засобів, які інтегровані в освіту задля збирання, обробки, зберігання, розповсюдження, демонстрації та використання даних в інтересах їх користувачів. Поруч із інформаційно-комунікаційними технологіями в освіту впроваджується інноваційне навчання.

Інноваційне навчання – це зорієнтована на динамічні зміни в навколишньому світі освітня діяльність, яка ґрунтується на розвитку

різноманітних форм мислення, творчих здібностей, високих соціально-адаптаційних можливостей особистості майбутнього вчителя. Специфічними особливостями інноваційної освіти є її відкритість для суспільства, здатність до передбачення та прогнозування майбутнього, науково обґрунтована постійна переоцінка цінностей та творча діяльність всіх суб'єктів освітнього процесу.

Інноваційні підходи до освітнього процесу спроможні забезпечити кожному, хто навчається, оптимальні можливості розумового і фізичного розвитку, власне вони готують людину до життя у глобалізованому світі і є основою для формування [5]:

- знань про людину, природу і суспільство, що сприяють формуванню наукової картини світу як основи світогляду та орієнтації у виборі сфери майбутньої практичної діяльності;

- досвіду комунікативної, розумової, емоційної, фізичної діяльності, що сприяє формуванню основних інтелектуальних і організаційних умінь та навичок, необхідних для подальшої освіти та самоосвіти;

- досвіду творчої діяльності, що відкриває простір для розвитку індивідуальних здібностей особистості і забезпечує її підготовку до подальшого навчання та життя в умовах соціально-економічного прогресу;

- досвіду суспільних і особистісних відносин, які готують молодь до активної участі в суспільному житті, планування особистого життя на основі ідеалів, моральних та естетичних цінностей сучасного суспільства [5].

Сучасні інформаційні технології характеризуються наявністю всесвітньої мережі Інтернет та пов'язаних з нею послуг, таких як електронна пошта та телекомунікації, які пропонують безліч можливостей. Живе спілкування невіддільне від інформаційних технологій, тому на сучасному етапі розвитку апаратного та програмного забезпечення інформаційні технології називають інформаційно-комунікаційними. Комп'ютер займає своє місце в цьому спілкуванні. Він забезпечує комфортну, індивідуальну, різноманітну і високоінтелектуальну взаємодію об'єктів комунікації.

У контексті нашої проблеми важливого значення набувають одразу кілька напрямів: реалізація якісної освітньої діяльності студентів у процесі формування їх професійних навичок; інтеграція цифрових інструментів, які дозволяють повною мірою реалізувати та виконати перший напрям і є передумовою для іншого, не менш важливого в сучасних умовах: забезпечення та підтримання мотивації студентів під

час дистанційного навчання.

Аналіз предмету та наш досвід роботи у форматі дистанційного навчання показує, що пізнавальний інтерес студентів обмежується короткими, зрозумілими та різноманітними матеріалами і завданнями, які передбачають використання різних пристроїв або програм, доступні у зручній для них час і спонукають до самостійного пошуку шляхів вирішення проблеми. Тому перед викладачами постає новий виклик: вони повинні створити сприятливі умови для навчання за допомогою цифрових інструментів.

Цифрова ера пропонує багато можливостей використання цифрових інструментів для організації навчального процесу. Але найважливішим критерієм залишається той з допомогою якого можна налагодити легкий доступ до методичних матеріалів, швидко та просто використання.

Цифрові інструменти Google є найрозповсюдженішими на сьогоднішній день та заслуговують значної уваги. Потрібно зазначити, що та ситуація в якій опинилася наша держава сприяло тому, що Міністерство освіти і науки України за підтримки Google Україна організували безоплатне навчання в межах програми «Google Digital Tools for Education / Цифрові інструменти Google для освіти». Ця програма спрямована на популяризацію використання цифрових інструментів Google для дистанційного навчання та підвищення ефективності освітнього процесу. Більше того деякі з інструментів Google вже використовуються викладачами та активно застосовуються в закладах вищої освіти.

Навчання професійним навичкам студентів у вищих навчальних закладах вимагає практичного підходу в організації дистанційного навчання, оскільки йдеться не лише про засвоєння теоретичних знань, а й про надання практичної складової діяльності у початковій школі. Саме це вимагає дізнатися більше про можливості інструментів Google.

Найпоширенішим інструментом є Google Клас як інструмент для доступу до матеріалів та завдань для здобувачів вищої освіти, організації зворотного зв'язку та контролю. Проте інструменти Google дозволяють урізноманітнити процес дистанційного навчання, зробити його більш інтерактивним та цікавішим..

Під час навчання студентів велике значення мають пізнавальні завдання, які вони виконують для вивчення теоретичного матеріалу та оволодіння практичними навичками. Ці завдання будуть інтерактивними та ефективними завдяки використанню цифрового інструменту Google Jamboard. Цей додаток дозволяє створити

інтерактивну дошку, на якій здобувачі можуть працювати з викладачем, а також студенти можуть працювати один з одним.

Jamboard можна використовувати як для спільної роботи студентів над завданням або проектом, так і для виконання індивідуальних завдань. Такий спосіб роботи розширює уяву та знання студентів про професійну діяльність та дозволяє оцінити ступінь засвоєння і розуміння пройденної теми.

Але всі ті додатки, які існують в Google не можуть в повному обсязі задовольнити потреби ні викладачів, ні здобувачів. Адже динаміка розповсюдження освітніх онлайн-платформ з постійною появою нових майданчиків для мережевої взаємодії з оновленою технічною базою та контентом, який міститься на кожному подібному ресурсі показує зростання частки мережевих взаємодій в освіті та актуальність аналізу даного явища та його можливостей. В даному контексті освітні онлайн-платформи, на яких знаходяться інноваційні інструменти для організації інтерактивного освітнього процесу є незамінними в реалізації програм із вивчення та застосування інтерактивних технологій в освіті, оскільки на їх основі можна не тільки надавати в інтерактивній формі теоретичний та практичний навчальні матеріали, але й реалізовувати саморозвиток та навчання учасників освітнього процесу незалежно від місця знаходження та часу заняття [6, с. 15].

Саме тому на допомогу приходять інші платформи та додатки для онлайн навчання, які можуть забезпечити підготовку майбутніх учителів початкових класів. До таких належать соціальні сервіси Інтернету, до яких включають [7]:

1) соціальні пошукові системи – системи, які дозволяють користувачам самим визначати, у якому напрямку вести пошук, які сайти переглядати насамперед, на які слова звертати першочергову увагу і як представляти знайдені результати;

2) засоби для збереження закладок – он-лайн засоби для збереження посилань на веб-сторінки, що дозволяє додавати посилання з будь-якого комп'ютера, підключеного до мережі Інтернет; мати доступ до них з будь-якого комп'ютера, підключеного до мережі Інтернет; позначати закладкам теги (мітки-категорії), що згодом полегшує їх пошук;

3) соціальні сервіси збереження мультимедійних ресурсів – сервіси мережі Інтернет, які дозволяють безкоштовно зберігати, класифікувати, обмінюватися цифровими фотографіями, аудіо- і відеозаписами, текстовими файлами, презентаціями, книгами, а також організувати обговорення контенту;

4) мережеві щоденники (блоги) – сервіс Інтернет, що дозволяє будь-якому користувачеві вести записи з довільної тематики, освітня блогосфера;

5) карти знань (англ. Mind map – карти розуму, карти пам'яті, інтелект-карти, майнд-мепи) – спосіб зображення процесу загального мислення за допомогою схем.

Інструментальні засоби мережевого навчання надають можливість викладачу інтегрувати окремі фрагменти інформації і конструювати такі навчальні курси, які дозволяють вивчати як окремі питання, так і його розділи; забезпечувати адміністративне середовище, у якому легко керувати індивідуальними курсами (архівацією старих і відкриттям нових) і їх каталогами, реєстрацією, синхронними подіями, розкладами і записами про студентів; підтримують доступ до особистих справ студентів і розподілених освітніх ресурсів через стандартні формати, методи і депозитарії [8, с. 110].

Найчастіше інструментальні засоби мережевого навчання включають в себе:

1) засоби установки інформаційної системи (пакети, файли запуску тощо);

2) засоби налагодження (установка дизайну, створення директорій, каталогів, блоків) і адміністрування системи (налагодження системи захисту, автентифікації користувачів);

3) засоби для створення курсів і їх компонентів (конструктори, майстри);

4) засоби для спілкування (форм, чат, списки розсилання, оголошення, гостьові книги, блоги, персональні сторінки);

5) засоби контролю (тестування, контрольні завдання) та ранжування студентів;

6) засоби для створення бібліотеки (глосарій, додавання книг);

7) засоби для відображення графічної, аудіо та відеоінформації;

8) засоби для додавання файлів.

Інструментом проведення лекцій, семінарів (вебінарів), навчальних конференцій, групових форм роботи є віртуальний клас, у якому викладач дає студентам інформацію, вправи, відповідає на питання аудиторії, оцінює засвоєння знань і т. д. через віртуальне спілкування. У зв'язку із зростанням популярності спільного/колаборативного навчання (collaborative learning) серед елементів (технологій) віртуального класу виділилася група, яку умовно можна назвати засобом колаборативного синхронного навчання. До них відносяться [9]:

1. Whiteboard (дослівно: біла дошка) – електронний аналог шкільної дошки, що є електронною панеллю, що виконує функції дошки для спільної роботи. Це дошка, для малювання, де викладач управляє правами доступу до неї: може малювати на ній сам або разом зі студентами. Як правило, є стандартний набір інструментів для малювання: лінія, коло, прямокутник, текст, завантаження картинки і т. п. Вона дозволяє викладачам і студентам спільно використовувати область екрану, де можна розміщувати слайди і картинки, малювати, робити позначки. Інформація оновлюється в реальному часі на комп'ютері кожного з учасників. Кожен учасник процесу має можливість працювати з контентом на дошці в одному режимі з іншими учасниками процесу, а саме додавати свої коментарі до схем на дошці, а також домальовувати, виправляти, наочно пояснювати колегам, що знаходяться віддалено, свою точку зору. Тому whiteboarding відмінно підходить для мозкового штурму, учасники якого знаходяться в різних місцях.

2. Breakout rooms (дослівно – кімнати прориву) – віртуальні кімнати для роботи в малих групах, оснащені технологіями для спільної роботи з текстовим і відеоматеріалом. Часто включають в себе технологію whiteboarding, технологію спільної роботи з презентаціями Power Point та інші технології для спільної роботи. Breakout room також є елементом віртуального класу. Викладач може використовувати «кімнати» для роботи в малих групах. При цьому кожен малу групу він поміщає в окрему breakout room, наприклад, для вирішення кейса, або для обговорення контраргументів у підготовці до дискусії. Ті, що навчаються усередині кімнати, бачать і чують один одного, малюють на дошці (whiteboard), спілкуються в чаті, але не бачать учасників інших груп. Викладач може спостерігати і модерувати роботу в кожній з кімнат. За рішенням викладача учасники однієї з кімнат можуть зібратися в загальній сесії й обговорити результати своєї групової роботи.

3. Спільна робота з додатками – інструмент, коли викладач чи інший користувач віртуального класу з відповідними правами починають демонстрацію екрану свого комп'ютера (усього екрану або окремого програмного продукту) всім іншим. У певному випадку викладач може передати управління своїм комп'ютером студенту або навпаки показати певні дії студента на його комп'ютері, супроводжуючи їх коментарем.

4. Інтерактивні опитування дозволяють швидко зібрати думки учасників навчання з тієї чи іншої теми. Технологія дозволяє швидко

створювати опитувальник, редагувати його, розміщувати, наприклад, у віртуальному класі та інших синхронних електронних засобах навчання.

5. Вебтури (webtours) – спільний веб-серфінг. Технологія, що дозволяє спільно «подорожувати» по веб-сайтах.

6. Спільна робота з PowerPoint – одноразова спільна робота над презентаціями в PowerPoint відразу декількох членів команди або робочої групи. Зазвичай мається на увазі віддалена робота.

7. Вебінар (веб семінар) може належати до обох категорій: як до категорії синхронного, так і асинхронного електронного навчання. У тому випадку, якщо слухач бере участь в «живому» вебінарі (он-лайн вебінар), тобто слухаєте спікера в режимі реального часу і можете задати йому запитання через чат, то ви маєте справу з синхронним навчанням. Якщо ж запис вебінару, що пройшов кілька тижнів тому, було завантажено, то це – асинхронний тип електронного навчання. Вебінари зручні тим, що після їх живого проведення залишається запис, який може бути ще більш затребуваний людьми, ніж оригінал.

Крім, власне, засобів навчання існують засоби спілкування/взаємодії, які можуть бути використані, у тому числі і з метою навчання, отримання/передачі інформації. Більше того, такі засоби спілкування важливі для самого навчання, так як дозволяють навчатися відчувати свій зв'язок із викладачем і групою і в оперативному режимі вирішувати виникаючі проблеми і питання. Зазвичай викладачі використовують месенджери для підтримки постійного зв'язку з учнями і оперативного реагування на їхні запитання. Іноді чати можуть бути вбудовані у віртуальні класи, вебінар і т. п. [10].

Висновки. Отже, головною особливістю підготовки майбутніх учителів початкових класів під час воєнних дій в Україні ми вважаємо дистанційне навчання. Також треба пам'ятати про проблеми, які постають перед викладачами в процесі викладання з допомогою дистанційної форми навчання, а саме: інтеграція цифрових інструментів, які дозволяють повною мірою реалізувати і виконати професійну підготовку майбутнього учителя початкових класів; і по-друге, не менш важливим є в сучасних умовах забезпечити та підтримати мотивацію студентів під час дистанційного навчання.

Ще однією із особливостей є те, що під час дистанційного навчання ми активно використовуємо Інтернет, який надає нам багато різноманітних сервісів, які мають широкі і різноманітні можливості для використання їх у процесі дистанційного навчання. Кожний викладач має право самостійно обрати основні та додаткові засоби онлайн

навчання, головне, щоб студенти досягали навчальних цілей за умови доцільного та системного їх використання відповідно до технічних можливостей.

Література:

1. Шквир О. Л. Теоретичні і методичні засади ступеневої підготовки майбутніх учителів початкової школи до проведення педагогічних досліджень: дис. ... д-ра пед. наук: 13.00.04. Житомир, 2018. 572 с.

2. Професійний стандарт вчителя початкових класів. URL: <https://mon.gov.ua/ua/news/zatverdzheno-profstandart-vchitelya-pochatkovih-klasiv-vchitelya-zakladu-zagalnoyi-serednoyi-osviti-i-vchitelya-z-pochatkovoyi-osviti>

3. Мілорадова Н. Е., Шевченко В. В. Аналіз існуючих підходів щодо визначення професійно-психологічної компетентності військовослужбовців Національної гвардії України. *Дніпровський науковий часопис публічного управління, психології, права*. 2021. № 3. С. 48 – 53.

4. Швачич Г.Г., Толстой В.В., Петречук Л.М., Іващенко Ю.С., Гуляєва О.А., Соболенко О.В. Сучасні інформаційно-комунікаційні технології: Навчальний посібник. Дніпро: НМетАУ, 2017. 230 с.

5. Химинець В. В. Інноваційно-гуманістичне спрямування сучасної освіти. *Педагогіка і психологія*. 2010. № 3. С.15–24.

6. Биков В. Ю., Кухаренко В. М., Сиротенко Н. Г. Технологія створення дистанційного курсу. К.: Міленіум, 2008. 324 с.

7. Типологія Веб 2.0. URL: http://www.eduwiki.uran.net.ua/wiki/index.php/Типологія_Веб_2.0. Заголовок з екрану.

8. Морзе Н. В. Моделі ефективного використання інформаційно-комунікаційних та дистанційних технологій навчання у вищому навчальному закладі. *Інформаційні технології і засоби навчання*. 2008. №2 (6). URL: <http://www.ime.eduua.net/em6/content/08mnvshi.htm>.

9. Максимчук Б. А., Кахіані Ю. В., Кевпанич В.В., Звонар В.В., Петрушко М.І., Джуган Л.М. Готовність майбутнього вчителя початкової школи до професійної діяльності з фізичної культури: структурно-компонентний аналіз. *Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М.П.Драгоманова. Серія № 15. Науково-педагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт): зб. наукових праць*. 2021. Випуск 3(133) (2021). С. 80-87. DOI: [https://doi.org/10.31392/NPU-nc.series15.2021.3\(133\).17](https://doi.org/10.31392/NPU-nc.series15.2021.3(133).17)

10. Максимчук Б. А., Поляновська О.Р., Чернюк С. В., Височан Л. М., Плетеницька Л. С., Лисюк С. П. Підготовка майбутніх учителів початкових класів у контексті використання нових педагогічних технологій: навчальна практика студентів. *Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М.П.Драгоманова. Серія № 15. Науково-педагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт): зб. наукових праць*. 2021. Випуск 2 (130) 21. С. 80-86.

References:

1. Shkvyr O. L. (2018). Teoretychni i metodychni zasady stupenevoi pidhotovky maibutnix uchyteliv pochatkovoї shkoly do provedennia pedahohichnykh doslidzhen [Theoretical and Methodological Foundations of the Degree-Based Training of Future Primary School Teachers to Conduct Pedagogical Research]. Doctor's thesis. Zhytomyr. [in Ukrainian].

2. Profesiynyi standart vchytelia pochatkovykh klasiv [Professional standard for primary school teachers]. URL: <https://mon.gov.ua/ua/news/zatverdzheno-profstandart-vchytelya-pochatkovih-klasiv-vchytelya-zakladu-zagalnoyi-serednoyi-osviti-i-vchytelya-z-pochatkovoyi-osviti> [in Ukrainian].

3. Miloradova N. E., Shevchenko V. V. (2021). Analiz isnuuychych pidkhodiv shchodo vyznachennia profesiino-psykholohichnoi kompetentnosti viiskovosluzhbovtziv Natsionalnoi hvardii Ukrainy [Analysis of the existing approaches to determining the professional and psychological competence of the National Guard of Ukraine]. *Dniprovskiyi naukovyi chasopys publichnoho upravlinnia, psykholohii, prava – Dnipro Scientific Journal of Public Administration, Psychology, Law*, 3, 48 – 53. [in Ukrainian].

4. Shvachych H.H., Tolstoi V.V., Petrechuk L.M., Ivashchenko Yu.S., Huliaieva O.A., Sobolenko O.V. (2017). Suchasni informatsiino-komunikatsiini tekhnolohii [Modern information and communication technologies]: Navchalnyi posibnyk. Dnipro: NMetAU, 2017. 230 s. [in Ukrainian].

5. Khymynets V. V. (2010). Innovatsiino-humanistychne spriamuvannia suchasnoi osvity [Innovative and humanistic orientation of modern education]. *Pedahohika i psykholohiia – Pedagogy and psychology*. 2010. № 3. S.15–24. [in Ukrainian].

6. Bykov V. Yu., Kukharenko V. M., Syrotenko N. H. (2008). Tekhnolohiia stvorennia dystantsiinoho kursu [Technology for creating a distance course]. K.: Milenium, 2008. 324 s. [in Ukrainian].

7. Typolohiia Veb 2.0. [Typology of Web 2.0.] URL: http://www.eduwiki.uran.net.ua/wiki/index.php/Typolohiia_Veb_2.0. Zaholovok z ekrane. [in Ukrainian].

8. Morze N. V. (2008). Modeli efektyvnoho vykorystannia informatsiino-komunikatsiinykh ta dystantsiinykh tekhnolohii navchannia u vyshchomu navchalnomu zakladi [Models of effective use of information and communication and distance learning technologies in higher education]. *Informatsiini tekhnolohii i zasoby navchannia – Information technologies and teaching aids*, 2 (6). URL: <http://www.ime.eduua.net/em6/content/08mnvshi.htm>. [in Ukrainian].

9. Maksymchuk B. A., Kakhiani Yu. V., Kevpanych V.V., Zvonar V.V., Petrushko M.I., Dzhuhan L.M. (2021). Hotovnist maibutnoho vchytelia pochatkovoї shkoly do profesiinoї diialnosti z fizychnoi kultury: strukturno-komponentnyi analiz [Readiness of Future Primary School Teacher for Professional Activity in Physical Education: Structural and Component Analysis]. *Naukovyi chasopys Natsionalnoho pedahohichnoho universytetu imeni M.P.Drahomanova. Seriiia № 15. Naukovo-pedahohichni problemy fizychnoi kultury (fizychna kultura i sport): zb. naukovykh prats – Scientific Journal of the National Pedagogical Dragomanov University. Series No. 15. Scientific and pedagogical problems of physical culture (physical culture and sports): a collection of scientific papers*, 3(133), 80-87. DOI: [https://doi.org/10.31392/NPU-nc.series15.2021.3\(133\).17](https://doi.org/10.31392/NPU-nc.series15.2021.3(133).17) [in Ukrainian].

10. Maksymchuk B. A., Polianovska O.R., Cherniuk S. V., Vysochan L. M., Pletenytska L. S., Lysiuk S. P. (2021). Pidhotovka maibutnykh uchyteliv pochatkovykh klasiv u konteksti vykorystannia novykh pedahohichnykh tekhnolohii: navchalna praktyka studentiv [Preparation of Future Primary School Teachers in the Context of Using New Pedagogical Technologies: Students' Educational Practice]. *Naukovyi chasopys Natsionalnoho pedahohichnoho universytetu imeni M.P.Drahomanova. Seriiia № 15. Naukovo-pedahohichni problemy fizychnoi kultury (fizychna kultura i sport): zb. naukovykh prats – Scientific Journal of the National Pedagogical Dragomanov University. Series No. 15. Scientific and pedagogical problems of physical culture (physical culture and sports): a collection of scientific papers*, 2 (130), 80-86 [in Ukrainian].

Журнал

«Вісник науки та освіти»

*(Серія «Філологія», Серія «Педагогіка», Серія «Соціологія»,
Серія «Культура і мистецтво», Серія «Історія та археологія»)*

Випуск № 4(10) 2023

Формат 60x90/8. Папір офсетний.
Гарнітура Times New Roman.
Ум. друк. арк. 8,2.

Видавець:

Громадська наукова організація «Всеукраїнська асамблея докторів наук з державного управління»
Свідоцтво серія ДК №4957 від 18.08.2015 р., Андріївський узвіз, буд.11, оф 68, м. Київ, 04070.

Підготовлено рекламним агентством
«GoToPrint» Адреса, Україна, Київська обл.,
м. Київ, вул. Льва Толстого, 63
e-mail: gotoprint@gmail.com